

Samlinger 1902—03 — ærede Medlemmer ville have denne Samling i frisk Erindring — og ligeledes om forrige Samling 1907—08, hvorledes der er vedtaget en stor Række af Love, som i større eller mindre Grad lægger Beslag paa Statskassen, men som i det hele i forøget Grad har lagt Beslag paa Statskassen. Ved Siden deraf er der jo, som jeg tidligere ogsaa har haft Lejlighed til at minde om, en Masse Udgifter, dels fra Fortiden, dels ogsaa fra Nutiden, som gaa til humane Formaal, og disse Udgifter stige i meget stærk Grad. Den ærede foregaaende Taler var inde paa at nævne nogle af dem: Alderdomsforsørgelsen, Sygekasserne og Arbejdsløshedskasserne. Jeg vil minde om, at paa det Forslag, vi her have under Behandling, er der opført til Alderdomsforsørgelse 4,150,000 Kr., til Sygekasserne 2 Mill. Kr., til Arbejdsløshedskasser 400,000 Kr., og til Tuberkuloseforanstaltninger, dels til Nybygninger og dels ellers som Tilskud til forskellige Tuberkulosehospitaller, er der alt i alt medgaaet et Beløb af 1,943,000 Kr., Børnelovene kræve et Beløb af 300,000 Kr. osv. Det er altsaa en hel Række af humane Formaal, som lægge Beslag paa store Summer. Til Trods derfor staa vi alligevel omtrent med den samme Kassebeholdning nu til 1. April 1909, som vi stod med den 1. April 1902. Kassebeholdningen var i 1902 30 Mill. Kr., og i Henhold til, hvad der blev opgivet for os ved Finanslovens Forelæggelse i Efteraaret, vilde man antage, at Kassebeholdningen den 1. April 1909 var 27 Mill. Kr. Men ifølge ædruelige Overslag i saa Henseende, baade i tidligere Tid og ogsaa i Nutiden, skulde det ikke forbyse mig, om Kassebeholdningen i Virkeligheden bliver 30 Mill. Kr., naar vi komme til 1. April. Det være nu, som det være vil; i alt Fald er der ikke nogen stor Forskel paa Kassebeholdningen i 1902 og paa Kassebeholdningen i 1909. Dette er jo et Vidnesbyrd om, at det ikke ser saa mørkt ud endda, at vi til Trods for, at Statskassen har været anstrengt i meget høj Grad — det skal erkendes —, alligevel saa nogenlunde have kunnet bære det. Men der er dernæst en anden Omstændighed, jeg gerne vil have Lov til at nævne ved Siden heraf; det er Udgifterne til Jernbaner. I Aarene 1885—94 blev der baade til Udvidelse af bestaaende Anlæg og til nye Anlæg paa de aarlige Statsregnskaber i Gennemsnit kun brugt 2—3 Mill. Kr. Siden 1894 og indtil den Dag i Dag er der paa samme Konto anvendt gennem-

snitlig 11 Mill. Kr. Det have vi haft Raad til, ogsaa i de seneste Tider: at anvende saa store Beløb til vore Jernbaner. Nu skal det jo erkendes, at det, som gaar med til Vedligeholdelse eller Udvidelse af bestaaende Anlæg, skulle vi ikke regne i væsentlig Grad som Formueforøgelse; i alt Fald ikke Vedligeholdelsen, men en Del af Udvidelsen af bestaaende Anlæg bør maaske regnes som Formueforøgelse. Udgiften til nye Jernbaneanlæg pleje vi jo dog i nogen Maade at regne til Formueforøgelse. Dernæst er der den Omstændighed ved alle disse mange Penge, vi have givet os til at ofre til vore Jernbaner, at medens vi i Aarene 1895—1904 optog Statslaan for alt, hvad der blev anvendt til Statsbaner og private Baner — Udgifterne til alle de Love, som blev vedtagne i 1894 om en hel Række Statsbaner og 29 Privatbaner, ere tilvejebragte ved Statslaan —, saa ere alle de Udgifter, som ere blevne udredte nu i de senere Aar, tilvejebragte af Aarets løbende Indtægter. Det gør en uaaadelig Forskel i Favør af det Budget, vi staa med paa det Finanslovsforslag, som vi her behandle for næste Aar. Paa dette Finanslovsforslag staa der opført 15,896,000 Kr. til samme Øjemed, plus hvad der kan komme til paa Tillægsbevillingsloven næste Aar. Nu ved jeg vel — og jeg er der i Overensstemmelse med, hvad jeg tidligere har sagt —, at alle disse Penge ikke komme til Udbetaling næste Aar; en Del vil blive Genstand for Genbevilling Aaret efter. Men naar jeg siger, at alle disse store Beløb, at alt, hvad der er vedtaget til Jernbaneanlæg i de sidste 7 Aar, have vi kunnet udrede uden Statslaan, saa er det ikke saa galt endda, og det saa meget mere, som jeg vilde finde, at det var i høj Grad rimeligt, at vi laante Penge til nye Jernbaneanlæg. I Fjor mindede jeg om det, i Aar vil jeg endogsaa ligefrem anbefale det. Jeg vil sige, at det vilde være lidet rigtigt at laane Penge til uproduktive Formaal; det vilde være urigtigt at laane Penge til Aarens løbende Udgifter, som f. Eks. til Christiansborg Slot eller til Forøgelse af Militærudgifter eller lign.; det vilde derimod være meget forstandigt at laane Penge til nye Jernbaner, saa meget mere som det er Efterverdenen, der særlig skal nyde godt af dem. Det er ikke saa ganske i sin Orden, at den nuværende Slægt, som ikke har saa meget godt af disse nye Baner, som den kommende Slægt vil faa, naar de have været i Brug en Række af Aar, skal bære den samlede Udgift ved disse Jernbaneanlæg. Jeg vilde